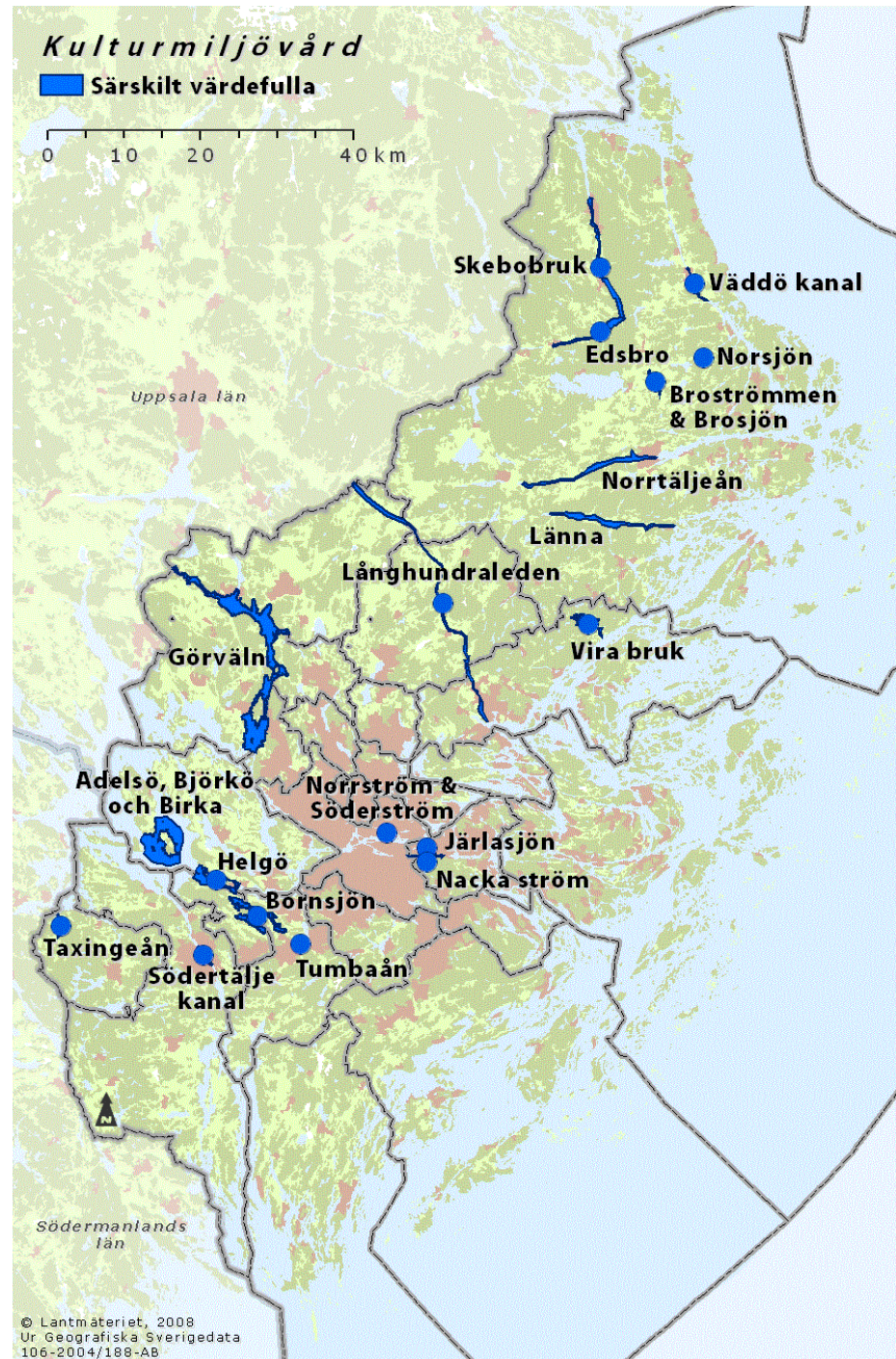

Kulturmiljövården

Nedan visas en översikt för vattenmiljöer med kulturmiljövården. Miljöerna har pekats ut av Riksantikvarieämbetet i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län.

De enskilda objekten presenteras med en kort sammanfattning samt kartöversikt.

Adelsö - Björkö - Birka

Kommun Ekerö

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Utpekade värden

Fornlämningsmiljö, platsen för Sveriges första stadsbildning som visar på östra Mälardalens centrala roll för det svenska riket under järnåldern och tidig medeltid avseende den politiska såväl som den ekonomiska makten och internationellt handelsutbyte.

Övrigt

Området överlappar med nationellt särskilt värdefulla miljöer utpekade inom natur, fisk och fiske samt nationellt värdefulla miljöer för natur.

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

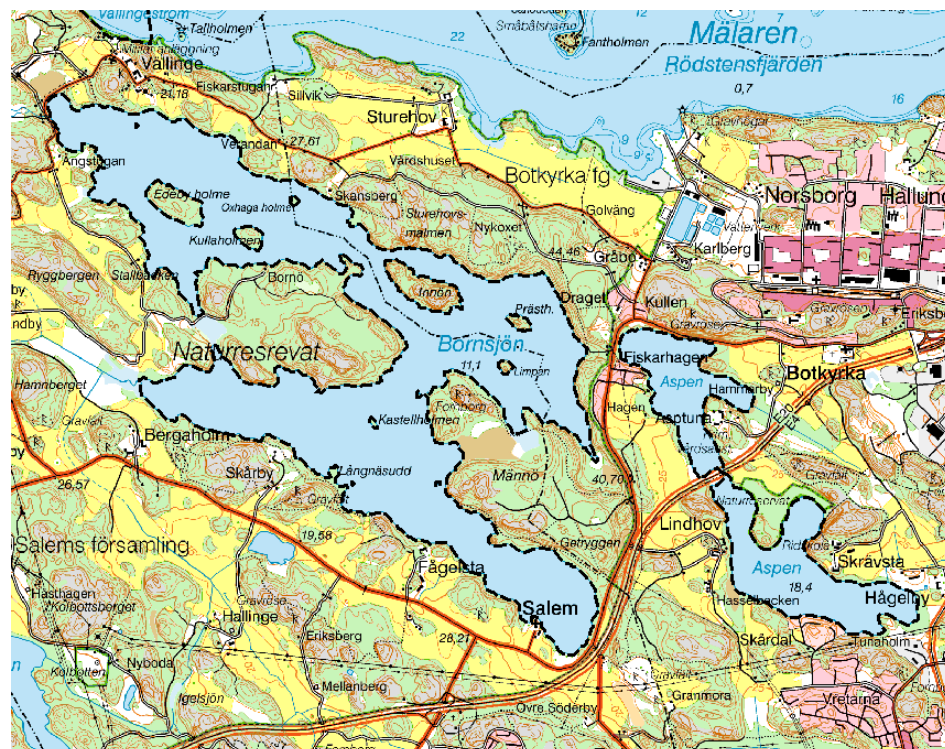
Bornsjön

Kommun Botkyrka, Salem

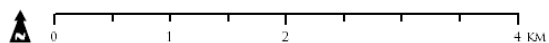
Kategori Nationellt särskilt värdefull

Utpekade värden

Herrgårdslandskap utmed Mälaren och runt Bornsjön som präglas av ett sedan bronsåldern utvecklat jordbruk, kommunikationerna på vatten och till lands, den tidiga medeltidens sockenindelning och de stora herrgårdsanläggningarna.

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

Helgö

Kommun Ekerö, Salem

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Fornlämningsmiljö av vetenskapligt värde som speglar en tidig central handels- och hantverksplats med omfattande internationella kontakter och med blomstringsperiod 400-800 e. Kr. samt dess förutsättningar i form av en viktig vattenled.

Övrigt

Området överlappar med utpekade nationellt särskilt värdefulla miljöer för fisk och fiske samt med nationellt värdefulla miljöer för natur.

Görväln

Kommun Järfälla, Sigtuna, Upplands-Bro, Upplands-Väsby

Kategori Nationellt särskilt värdefull

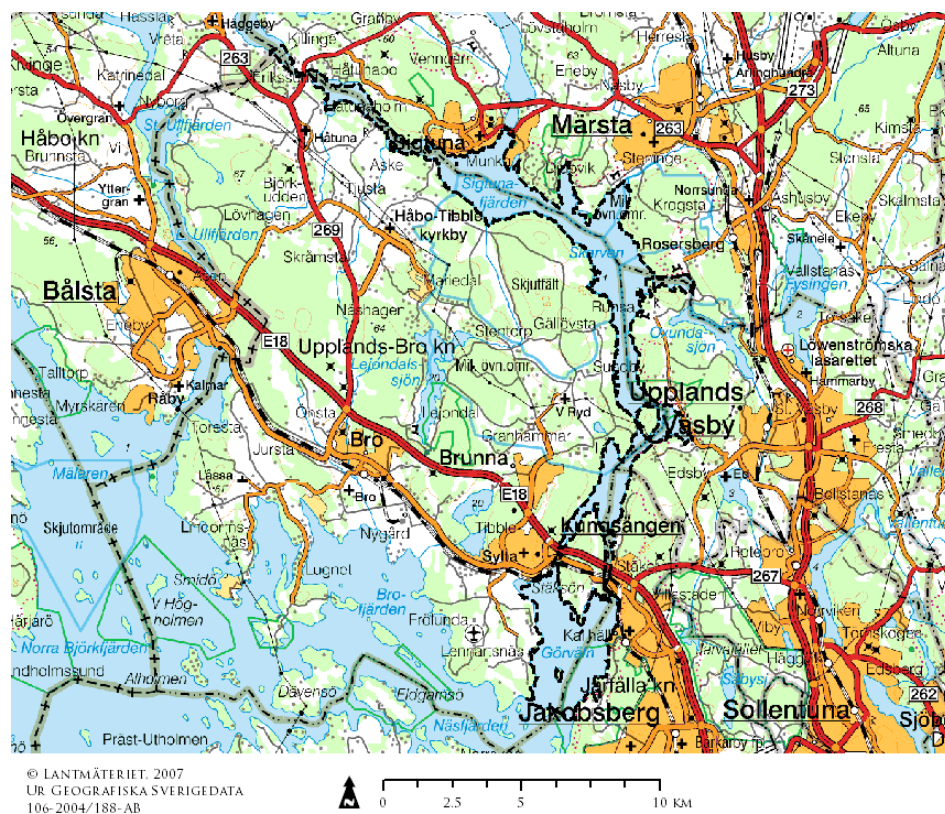
Utpekade värden

Farleds- och kommunikationsmiljö vid vattenleden från Uppsala och Sigtuna ut i Mälaren, med stor betydelse för försvar och kommunikationer på vattnet och till lands alltsedan järnåldern.

Herrgårdslandskap, med rötter i järnålderns och medeltidens stormannabygd och herrgårdsanläggningar som speglar 1600-, 1700- och 1800-talen.

Övrigt

Området överlappar med utpekade nationellt särskilt värdefulla miljöer för fisk och fiske samt med nationellt värdefulla miljöer för natur.

Nacka ström

Kommun Nacka

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Utpekade värden

Tidigindustriell miljö baserad på vattenkraften i Nacka ström, vilken speglar förutsättningarna för den äldsta industriella verksamheten i Stockholmstrakten. Miljön visar på en mångsidig industriutveckling från Gustav Vasas tid till 1800-talet.

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

0 0.25 0.5 1 KM

Långhundraleden

Kommun Sigtuna, Vallentuna, Österåker

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Den förhistoriska vattenleden, Långhundraleden gick mellan Uppsala och Östersjön. Längs leden har kolonisationen skett sedan bronsålder och dess betydelse som strategiskt viktig kommunikationsled har bestått fram till långt in på 1500-talet.

Övrigt

Området överlappar med utpekade nationellt värdefulla miljöer för fisk och fiske.

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

0 5 10 20 KM

Vira Bruk

Kommun Österåker

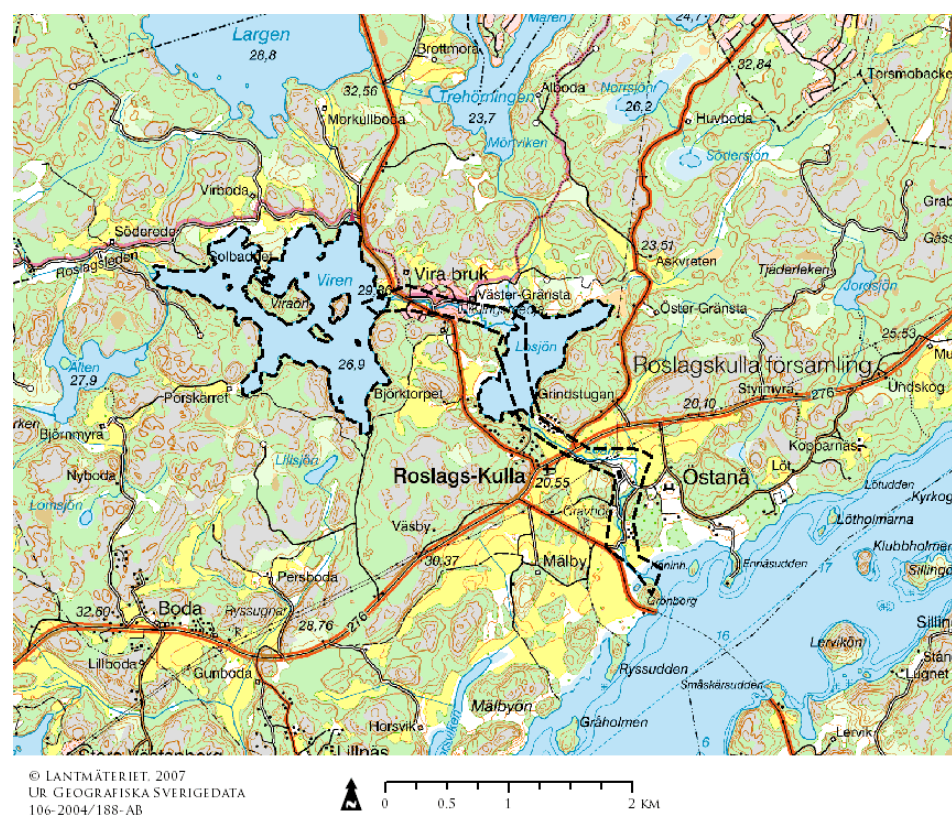
Kategori	Nationellt särskilt värdefull
----------	-------------------------------

Utpekade värden

Bruksmiljö med landets enda klingsmedja 1635-1775, i bruk fram till ca 1940 för redskapssmide.

Övrigt

Området överlappar med utpekade nationellt värdefulla miljöer för fisk och fiske.

Länna

Kommun Norrtälje

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Centralbygd och farledsmiljö med medeltida fästen utmed Penningbyån och sjösystemet från Östersjön mot Upplands inre delar, under järnåldern och medeltiden en viktig vattenled. (Forntida farledsmiljö, borgmiljö).

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

0 1.5 3 6 KM

Broströmmen och Brosjön

Kommun Norrtälje

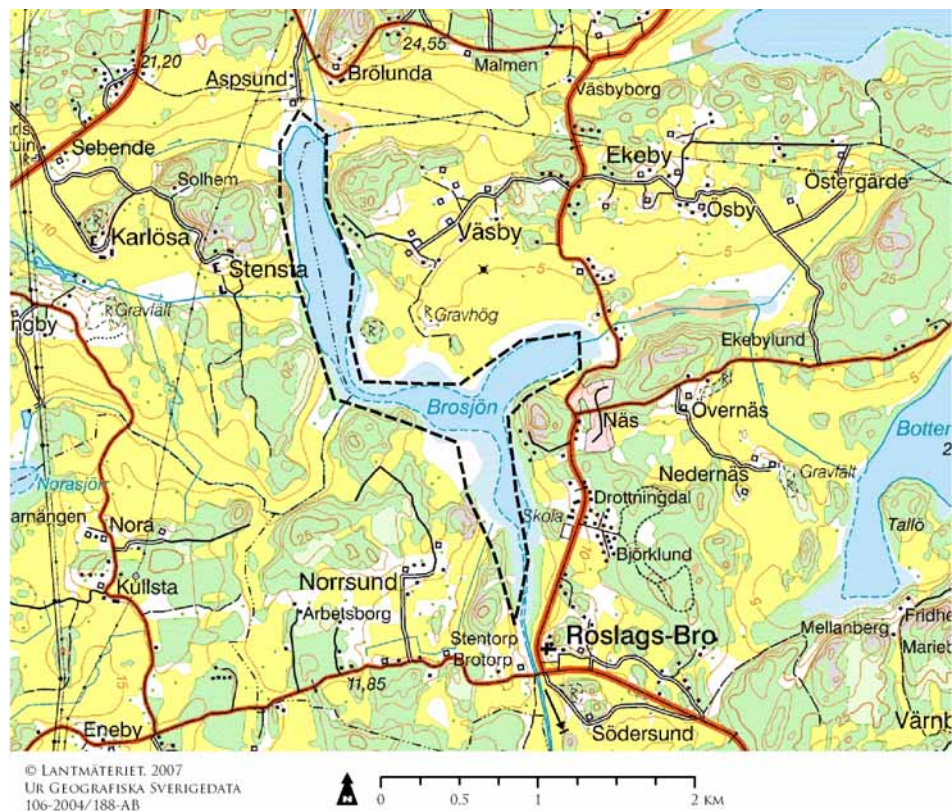
Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Centralbygd utmed en tidigare viktig farled, med medeltida sockencentrum vid en vägförbindelse över denna och med ett bebyggelsemönster som etablerats under järnåldern.

Övrigt

Området överlappar med utpekade nationellt värdefulla miljöer för natur.

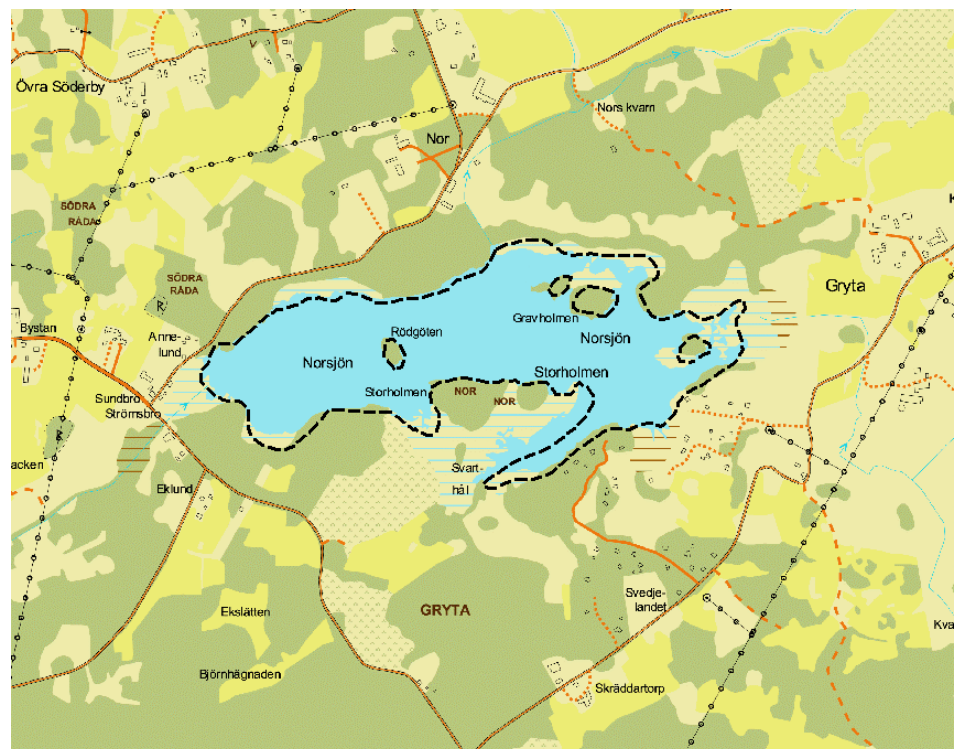
Norsjön

Kommun Norrtälje

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Utpekade värden

Mellanbygd runt Norsjön med herrgård och byar samt betesmarker och åkrar, som till stor del tillkommit genom sjösänkning och utdikning. (Herrgårdsmiljö).

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

0 0.25 0.5 1 KM

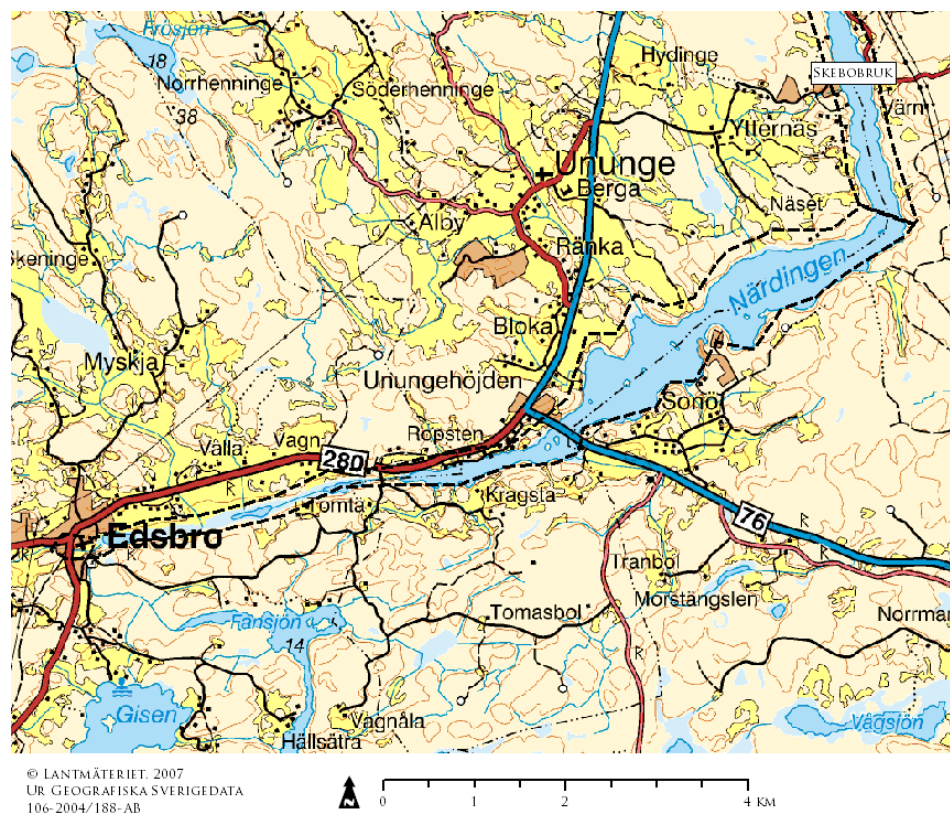
Edsbro

Kommun Norrtälje

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Bruksmiljö grundad 1686, som visar lokaliseringsfaktorer, rumslig organisation, social skiktning och arbetsorganisation för den tidiga järnindustrin.

Väddö Kanal

Kommun Norrtälje

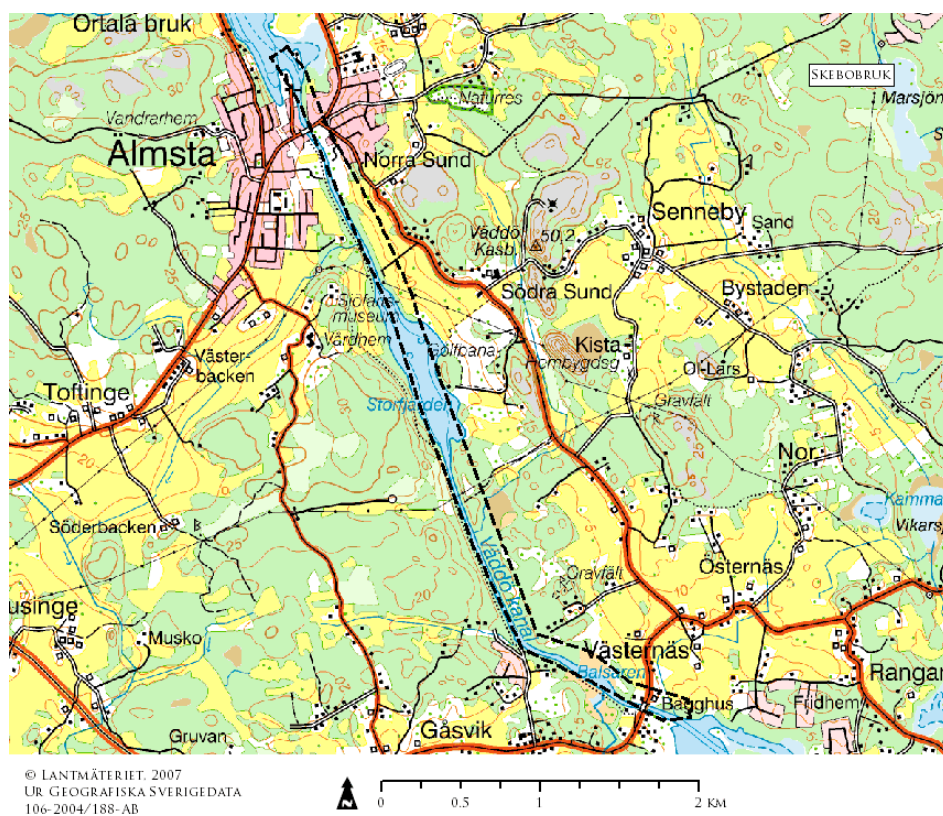
Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Kommunikationsmiljö där en forntida farled i ett skärgårdslandskap utvecklats genom en grävd kanal på 1200-1300-talen och den nuvarande kanalen från 1819-1832, samt odlingsbygden utmed vattenleden. (Forntida farledsmiljö, Kanalmiljö).

Övrigt

Tveksamt objekt (brackvattenmiljö).

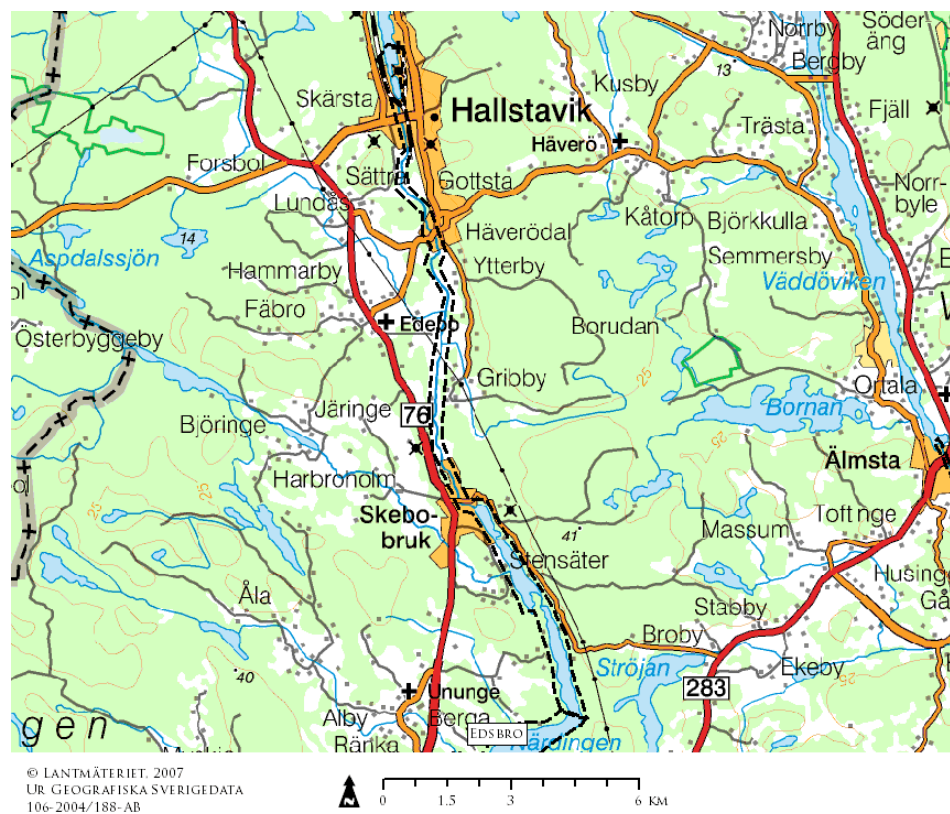
Skebobruk

Kommun Norrtälje

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Bruksmiljö anlagd 1622. Läget vid Skeboån och sjön Nörden, på samma gång kraftkälla och transportled.

Norrtäljeån

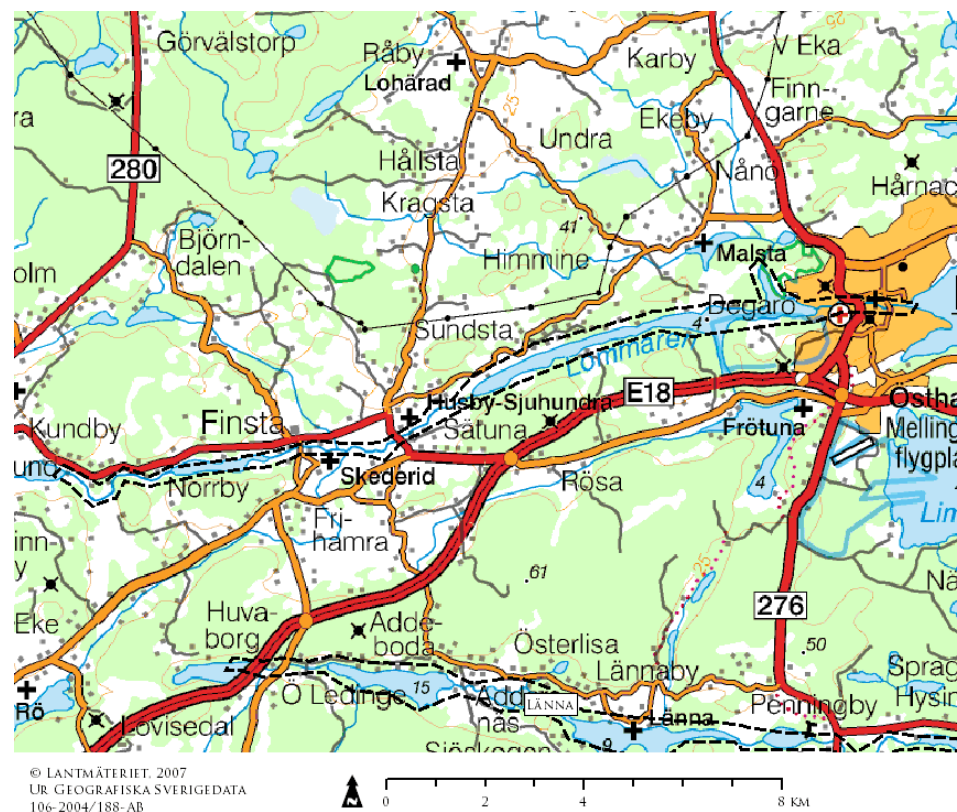
Kommun Norrtälje

Kategori	Nationellt särskilt värdefull
----------	-------------------------------

Utpekade värden

Sprickdalslandskap där långsmala och djupa sjöar och vattendrag i väst-östlig riktning accentuerar östra Mellansveriges karaktäristiska naturgeografi. Vattenvägarna har utgjort en betydelsefull kommunikationsled som haft avgörande betydelse för lokalisering av bebyggelse.

Norrtälje stad som är belägen i åmynningen till Östersjön fick stadsrättigheter år 1622. Här låg vi denna tid ett gevärsfaktori vilket drevs med hjälp av vattenkraften från ån.

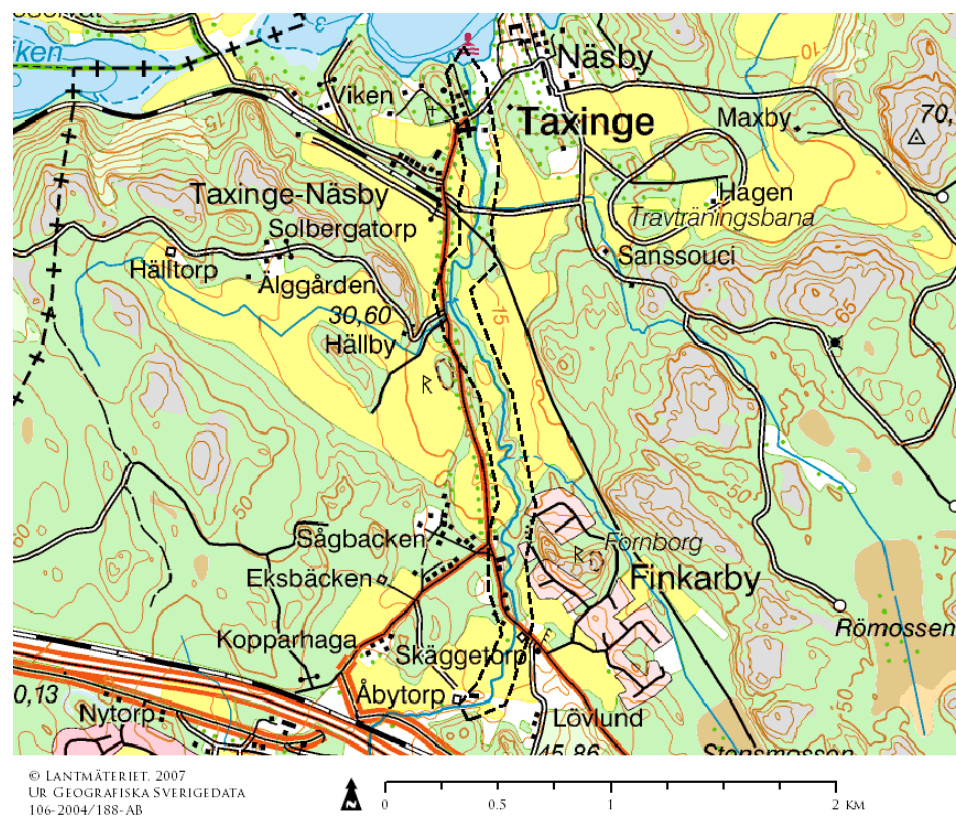
Taxingeån

Kommun Nykvarn

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Utpekade värden

Storgodsmiljö med många välbevarade komponenter. Gården Taxinge-Näsby utgör en för Södermanland typisk gods- och herrgårdsanläggning. Taxingeån har sedan förhistorisk tid och fram till idag haft en central betydelse för områdets utveckling.

Norrström och Söderström

Kommun Stockholm

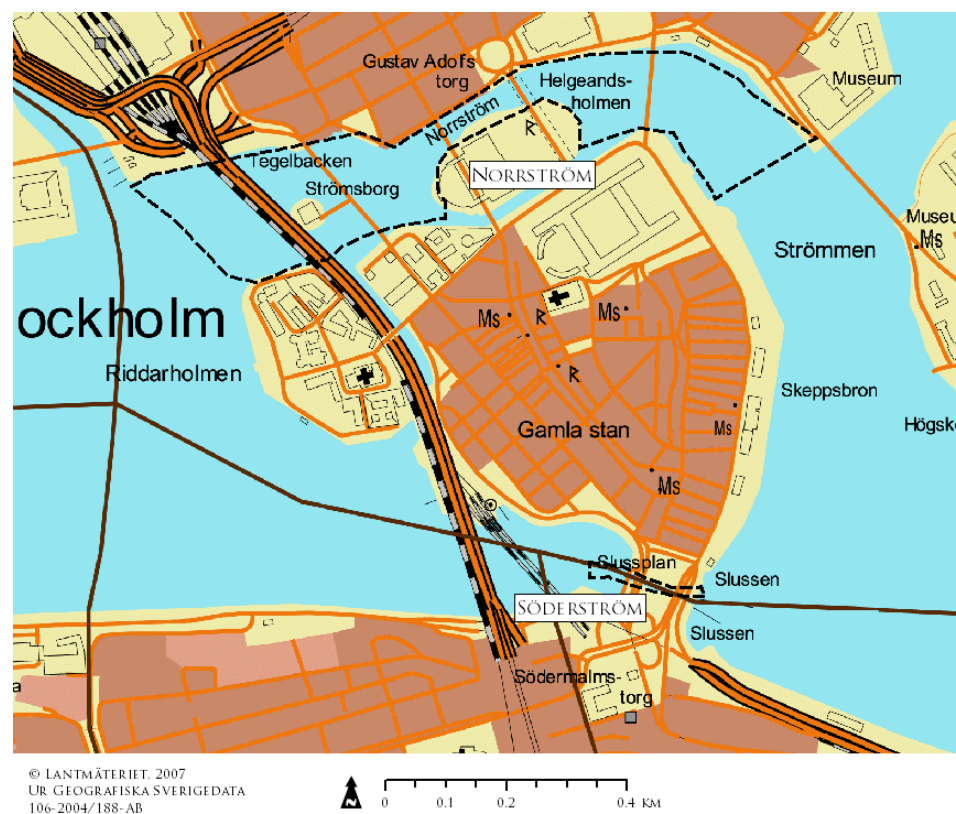
Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Mellan Mälaren och Saltsjön etablerades Stockholm i ett mycket strategiskt läge. Karl-Johansslussen i Söderström.

Övrigt

Området överlappar med utpekade nationellt särskilt värdefulla miljöer för fisk och fiske samt nationellt värdefulla miljöer för natur.

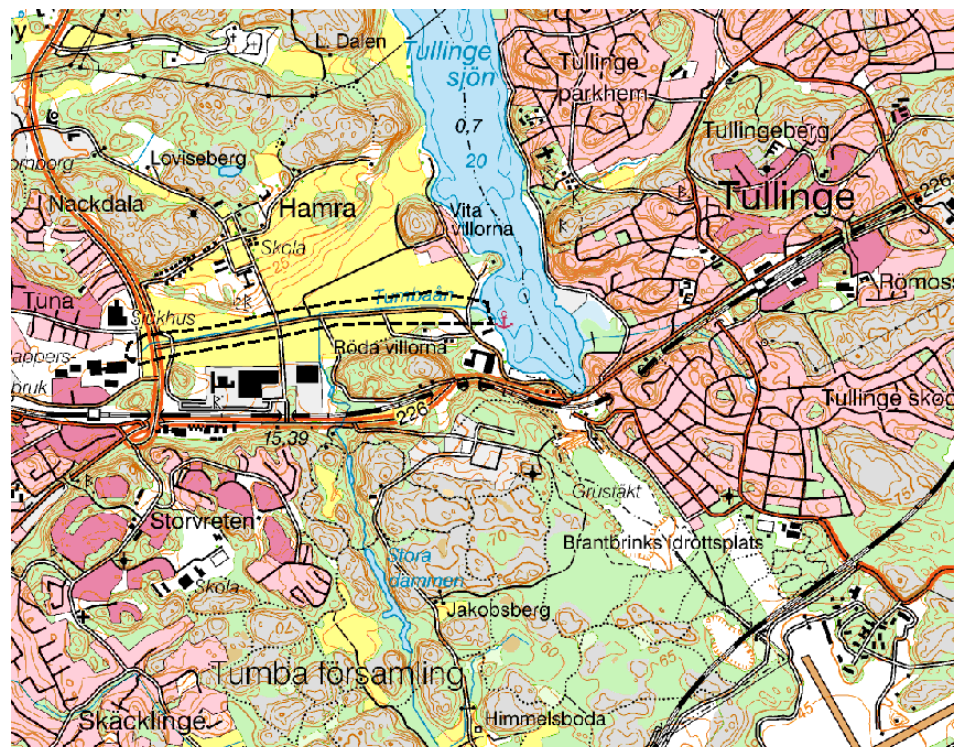
Tumbaån

Kommun Botkyrka

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Industri- och bruksmiljö som speglar tillverkningen av kvalitetspapper för landets sedeltillverkning alltsedan 1750-talet.

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

0 0.5 1 2 KM

Järlasjön

Kommun Nacka

Kategori Nationellt särskilt värdefull

Utpekade värden

Fabriker, småindustri och verkstäder. På Järlasjöns norra sida etablerades under 1800-talets senare del och vid 1900-talets början småindustrier för tillverkning av bl a läderremmar, ättiksprit och senap. Även större verkstäder etablerades här efter utflyttning från Stockholms innerstad. Järlasjöns vatten användes bl a till provning av pumpar.

Södertälje kanal

Kommun Södertälje

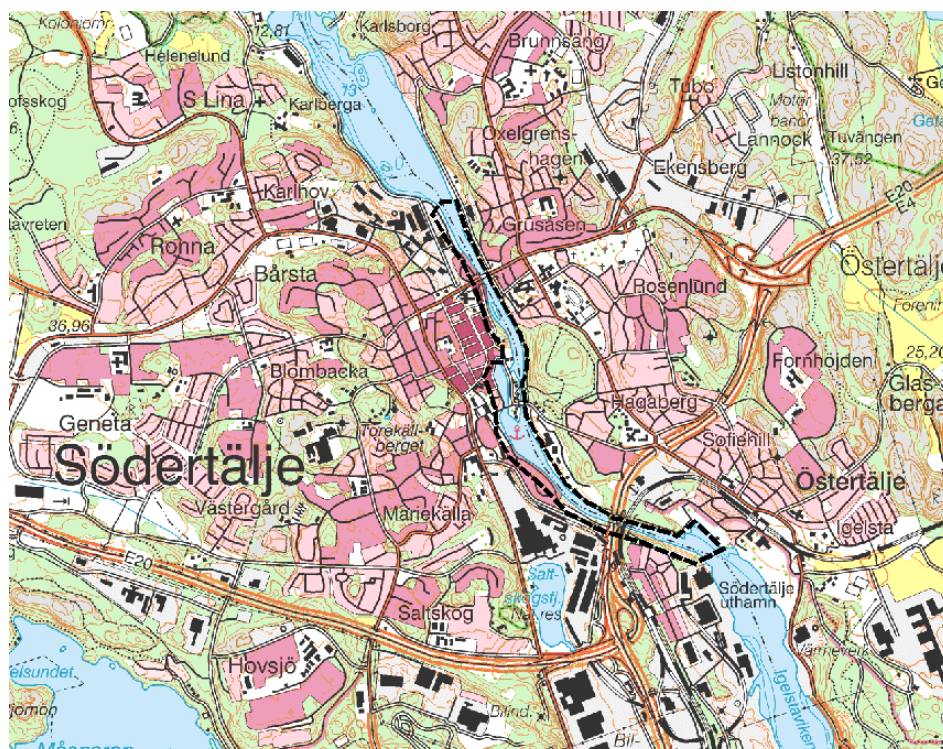
Kategori Nationellt särskilt värdefull

Uttekade värden

Kanal från 1819 som förbinder Mälaren och Saltsjön, nästan oförändrad sedan en ombyggnad och breddning 1924. Flera generationer av kanaler och slussanordningar finns bevarade och utgör i sin helhet ett bra exempel på hur en kanalanläggning utvecklats.

Övrigt

Området överlappar med områden med utpekade nationellt särskilt värdefulla miljöer för fisk och fiske samt för nationellt värdefulla miljöer för natur.

© LANTMÄTERIET, 2007
UR GEOGRAFISKA SVERIGEDATA
106-2004/188-AB

